

X nyt fr. V. Ingelstads sv. Öde bld.

ACC. N:R M. 16771: 1-28.

Landskap: Skåne
Härad: Oxie
Socken: Östra Juvie
Uppteckningsår: 1967

Upptecknare: Gunilla Kjellman
Berättare: Edward Ekstrand
Berättarens yrke: Vagnmästare
Född år 1877 i Öved

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya trölen kom till bygden. LUF 73

s. 1-28.

Skriv endast på denna sida.

Register.

M. 16771.

Framställda män i bygden s. 1, ungänget p. i
landsbygden s. 1, beträffningsmåttet s. 2, handelsbodarna i
Ö. Gravie s. 203, äldermansgille och bystämma s. 3,
trösh- och tjurförvaringar m.m. s. 304, omläggning av
jordbruksproduktionen s. 4, jordbruksredskapen s. 405,
lantbruksmötet, utställningar m.m. s. 6, väghållningen s. 607,
fordonen s. 708, postgården s. 809, järnvägen s. 9, skyt-
hall s. 9, binäringar s. 9010, byggnadsstilek s. 10, 11 o 12,
möbleringen s. 12 o 13, matordningens s. 14 o 15, kalasen
s. 15, 16 o 17, överigt möjelit s. 18, 19 förhållandet båndes-
händare s. 20, husmännens och hantverkarens i byn s. 21,
hövding, båcher och trycksalter s. 22, söng, visbröder m.m.
s. 22 o 23, skolundervisning s. 23, förändringar av de
kyrkliga vanorna s. 23 o 24, förändringar i moraliskt
håvende s. 25, öfluthörning s. 25 o 26, de gamla bokuppgåren
i byn sid 26, Ö. Gravies smuldgå, kvarn o. tegelbruk s. 26 o 27,
budhöming s. 27

FOKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Edward Ekstrand har varit ragnmästare i V.

Ingeblad från 1901 till 1953. Han har bott på gränsen till Östra ferie och är väl bekant med fritidsläden även i den senare byn. Uppteckningarna gäller här ej annat utöver Östra ferie.

Anders Cedergren var en framstående man. Han var både kommunalnämndsordförande, ordförande i Rågåsen, nämnderman och fältvärdsordförande. Ekstrands son, Gustav Ekstrand, har tillsammans med en kompanjon grundlagt cementgjutverket i Östra ferie. Maktning är 1942. 30 arbetare är anställda på cementgjutverket.^{*}

Om man hade stått runtihögs man med stadsbefolkningens annars ej. Pakan på Rångårds runtihögs ej med nåje andre i bygden. "Prästen var alla nädda för. Han var herrshap. Han umgicks med de stora på bondgårdarna. Husmän och bröder umgicks inte. Det var stor skillnad på dem."

*Det fanns ett litet cementgjutverk i V. Yngelstad 10-12 år innan unge Ekstrand startade sitt. Ekstrand övertog detta gjutverk och försökte det till Östra ferie.

"Jag skiss räkning varje nöjd och fick betalt en
gång om året. Jag gick omkring och fick pengar och
drack söder. Det gjorde alla handelsmän på den
tiden." Omkring 1930 skiss Ekstrand fortfarande
de flesta räkningar till nöjer. Ekstrand hade en
del extra inkomster, så han var inte i så stor
behov av kontanter under året. För kunde last-
bilsen och handelsmännen handla ett helt år på
kredit hos handlaren. På 1920-talet körde folk
nog så smärt betala kontant. De långa krediterna
upphörde nog efter 2:a världskriget. Det var ant.
~~nog~~ när handlarna körde försäljning, s.m.
full viss med pris. på att betala kontant.

På Härnösands kungsgård fanns det statsskötter,
som fick betala både i pengar och in natura.
När Ekstrand kom till orten, fanns det redan
flera butiker i Ö. gränd. Anders Cedergrens butik
vid statshuset och 2 affärer mitt i byn och en butik

i Möllevången (1916 - 1964 el 65) innahavare till den nistnämnde butiken kette Birney Andersson.

Årtytan av 1900-talets butikslag handlade ej längre upp alla varor. Nummer är ju allt fördelat och prästesrat från kundun ske köpe varorna. Det har blivit mer och mer burhur.

Ehströnd har aldrig hört talas om äldermansgille eller bystämma i Ö-juni. "Sän't skötts på kommunalstämma för var og för mig." De har hatt äldermansgille i södra Skarp och västra Kärrsjöp.

Å regel fanns det skötförbundet och i Östra juni fanns det sällan en sådan. Men Ehströnd minnade ej någon tjuvförbund. Det bildades en bokförbund i Ö-juni sic 1920- el. 30-talet. Doktförbundet handlade med spannmål, kraftfoder och konstgödsel. Första hälften hade den bara öppet ett par dagar i veckan. Själva affären

har flyttat över till Vellinge. Men de har kvar ett magasin i Ö. gruvie.

Det har inte funnits så mycket för i Ö. gruvie. Smålanthoruharna har kanske haft några. En del lanthoruhare har säll sitt kör.

Folk dant horuharna i Ö. gruvie sådde sin mjölk till mejeriet i V. Grytskod (upphörde på 1940-talet) eller till mejeriet i Klörups. Folk i byarna köpte mjölk direkt av bånderna, till riskt färdtidsurjet böjade.

Olyckor förelåm inte i 1900-talets tiden. Jordbrukssektionsen har förändrats en fair å. Detta fastland kom till, hade båndena arbetsgare och ängstörska.^{*)} Men det varo varo fläsktröp, som hade egen ängstörska. De större bånderna bildade ett bolag, som stod sig ihop om en ängstörska. Bolaget valde en ordförande för varje år och denne skötte råhundskaper och reparationer. Man betalte ^{*)} P: de sma ställna fanns det även fröskurh, som drogs av hästar.

per sāck, man fröshede. De minsta bönaderna, som ej var med i bølget, fick frösha mot samma betalning som bølesägarna. Men blev det intressant på inkomsterna, så behöll bølesägarna detta. Under en period fanns där 3 st ångfrösor i v. Sjöfested vid 1 i Östra juna.

Avtäggare blev med tiden icke billige, att varje ställe hadde röd att hålla sig med en. Självdindarna kom nog senare än avtäggarna vid när de försökte kom, tack man hon avtäggarna. Man kunde vara i bøg om självdindare icke, men då smänigen skulle trygga de flesta ställen självdindare. De blev allmänt omtalas i e. Närdsbygd. Den första tiden rapsen kom, kom avtäggarna till hedes igen. Men sedan lände man sig hänga raps med självdindare icke.

På lilla trainingsfältet i Sjöfested höjs man med tis till 1906. Men då kom en ny

arrendator som inköpte en självständare.

De som hade råd med det, för på utställningar. Det nämnades som ett möje. Det var bara bondpojkar, som gick på lantmannasholot. Övriga gick som elever på större gårder eller lände sig lantbruk hemma. Elfta hand hoddle ville att hildringen och övrum haft någon betydelse för lantbruket utveckling. Folk lände sig mest genom egen praktik.

De stora rågarna sorteras under en rågkasse till in på 1920-talet. Anders Cedergren var ordförande i Oxie häads rågkasse. Skaten överläg rågkassen på 1920-talet. Varje lantbrukare med i mantal satt jord skulle sköta om 1 rågstyrke vid landsrätten och i vid byvägen. Ofta likt hemman i Ingelstad hade ett rågstyrke på flott 8 den. I Ingelstad gick byslagen omkring och synade byrågorna 2 gånger om hösten synades

de stora rågarna av landsfiskalen, 2 nämnde män
och fjärdingmännen. Under vintern utsägs
smöslökhare. Till detta tog man arbetslöst folk
i byn ex husmän. Så fört rågarna var därför
hilkallade man fjärdingmän.

År 1900-1 var rågarna mycket
därliga, särskilt på efterkötarna. Vägrörelssningen
beställd till en del av grus, men mest av stenar
(slagen sten). Folk placade sten på sin marken
och så slog man stenen för hand på vintern.
Man fick betalt för varje tunna, man slagit.

Man asfalterade först i byarna, senare på
landsrågarna. Asfalteringen i byarna inleddes
under 1935.

År 1900-talet hade man många
olika rågvarer, flackvagnar, grannivagnar med kuskvagnar
vände fram och bakhjul, riktonivagnar, där man kunde
bla hälla buskborrar, så man kunde sitta i

baksäte och höga. Vidare hade man charaboyer

med sånn längs med vagnen och kuskboden från

Ekskola kom inte längre nästan åkare i ^{ö. Greve} Helsingör

Det var mäns, som gick till stan först i världen.

Fran V. Engelstad gick man nog mest till Malmö,

fran ö. Jönie gick man både till Malmö och

Trelleborg.

Det fanns några motorcyklar och någon bil,
men kriget bröt ut 1914. I V. Engelstad var de
första tilljärtne in veterinär och en grosshandlare.

När kriget tog slut, då ökade bilantalts kraftigt,
och då gick det mycket sämre för vagnsmännen.

"Jag gjorde likvagnar för. Efter kriget blev det
aldrig fler beställningar för likvagnar." Vanligt
folk fick närlägga råd att köpa cyklar omkring 1905.

I början av 1900-talets fanns det en bres-
bägare i ö. Jönie, som brölde i Möllväringen. Han
hade även andra syskon, ex. var han arbetade som

Arådgårdsmästare och arbetade extra på Härnstorps kungsgård. Han gick inte utomhus i själva byn, men till vissa gårdar utomkring. Ryggome hämtade nog mest själva. Posten hämtades varje dag vid stationen.^y

Järnvägen färdigbyggdes 1897 och invigdes 1898. Döptes den järnvägen kommit till bygget nästa hus, nära vid Willeråsen och nära på folkhögsholervägen. Det var lantbrukare, som sätta upp sina gårdar och gärna ville bo nära stationerna.

På hotellet fanns sljutkällare till 1920-talets sedan kom en källarmästare, som tyckte att det var terräns att hålla hästar. Dessutom böjde konkurransen från den framhävande bänken göra sig gällande. Den första taxichauffören kom ca 1920-25 som binäring i ögonen kunde man ha tegelbruksarbetet. På sommarna häntde många kvinnor extra på att hjälpa till i betarna. Blusmännens brygga år 1900-talets sätt gick postgängen på entré till nästan varje husstuga.

ACC. N:o M. 16771:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hjälpte till hos de store lantbrukarna.

Byarna var ofta lantbrukarnas gesäller, lärlingar och andre arbetare ogifta. De gifte sig fört, när de fått upp egen illa blivit mästare. Och så drog de sig till stan och gifte sig där.

Ingetstod fanns det av 3 hushåll som hanade utö p*å* att röva från hemslöjden i Flaten. Småbrukarna hjälpte till på de store gårdarna och fick därifrån låne hästar till hjälp i sin egen gård.

Tegelbrukarbetarna var inte alla från Ö. Sverige. En del kom från byarna runt omkring. Det var ofta hushållsmän, som blev tegelbrukarbetare.

Emigratörerna var före Elshands tid i byn.

De gamla gårdarna var byggda av rästen (lera och småhalm alltid ihop). De nyare gårdarna byggdes av tegel. Rästen sättae märking dels stiftet.

Detta att det fanns tegelhus i byn var
tegels snarare många i Ö. frunie. Ekskand kom
inte ihåg något hus som under hans frunie
hörl uppförts av nästen.

Efter 2:a de näldes kriget inträttas badrum och
WC i alla hus. I värjan av 1900-t. förekom det
inte på många ställen.

Det fanns många halmstak i Ö. frunie i början
av 1900-t. Men de rörs nu ett efter ett. I
slutet av 1800-t. började man lägga spåntak i
stället. Efter sekelskiftet har det nog inte lagts
halmstak på något hus i Ö. frunie. Utefter sam-
tidigt med spåntaken började även pappstaken.

I de flesta fall har man byggd om de
gamla husen för att få det behövande och
mer modernt. Särskilt byggde om sine hus för
att de skulle få dåliga. För i hälften var fönstren
mindre, men sedan satte folk in stora fönster. I

ACC. N:o R M. 16771:12.

början av 1900-talet började folk byta ut de gamla "halsdörrarna" mot "högdörrar". I mycket samma hus fanns det bengörelse, men i början av 1900-t. hade dess kaminer blivit på de flesta ställen.

På stora bondgårdar hade de en "folkhastua" med stort bord med bänkar vid väggarna och stolar vid sittmötesplatsen. Där fanns också en skänk i "folkhastan". I matrummet fanns oftast ett ekmöbelmans bestående av bord, 7-8 stolar, buffé och linneskåp. Några få hushåll brukade också finnas i matrummet.

Översta rikta räntedriften har möblerna blivit allt lägre.

Folkhastugan har försvunnit före mitten av 10-15 år sedan i samband med att ^{gärdarnas} ~~gärdarnas~~ hänsynsfull försommare.

Bos arbetsfolk hade de trägårdar, men

ACC. N:o R M. 16771:13.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

de vörjade även där med länggaveliner i slutet
av 1800-talet, om de hade röd till eldt.

Eckstrand minns från sin barndom i
Öveds församling, att kvinnorna i stata shugorna
hade röggarn till jularna och målade
blommor på röggarn. Eckstrands fräldrar
(fadern var kusk på Övedsklostret) fick tapeter
i båtta rummet 1882-83. De var tillika med
hansan de först i Öved som fick tapeter.

När Eckstrand kom till Ö. junie, hade
ungefärligen hälften av befolkningen köttspis med stek-
sign. De andra hade jämspisen, men inga stek-
signar.

Eckstrands dröjde till el-spisarna kom. De kom
före och under 2:a världskriget. Fångar köpte
el-spis, för det var svårt att få kag i brämste.
De som inte hade röd till el-spis köpte el-plattor.

För i bilden var salt sill och potatis en vanlig frukost. Ekstrand uppsade den salta sillen ungefär vid 1:a världskrigets utbrott. Så hems hem sätte de då över till havregöt eller kaffe och smörgås till frukost.

Överhuvudtaget åt folk på landsbygden kaffe och smörgås eller havregöt till frukost. Till lättmid-
dag hade de med sig "flottamader" ut på
arbete. Till middag var det vanligt med kött-
soppa och myrläckningar med gränsaker och
potatis. Hos Ekstrand åt de oft. matarna till
middag. På eftermiddagen serverades meraftern
då man fick flottamader och istand en fläsk-
skiv till. Till meraftern drock man mjölk eller
ingenting.

År Ekstrands barnom förslum lättkryddar, men
blott till fest. År Ekstrands hem drack man te.
Brännvin ~~drogs~~ dracks allmänt mer förr.

Under 1:a närdshäntet åt folk mycket rabbor och rabbemos (d.v.s hårhöna och hårrosmos), bröd, potatis och potatisflingor. Potatisflingor användes mest till stuvningar. De blandade potatisflingor i degen när de bakade. Potatisflingorna fanns även efter häntet och likaså åt man mindre rabbor och potatis efter häntet.

Folk bakade det mest brödet hemma förr. Men en del husmän, som inte hade baktugn, häntte bröd av kringbörande bagare. När Ekstrand kom till Ö. gruvie fanns det 6-7 bagare, som häntde omkring och sålde bröd.

Till de stora bonnagillena slaktade man. När man skulle bjuda till gille, brukade en person gå eller rida omkring och bjuda. Han bjöds på surrar på gården han besökte, så därför kom han ofta berusad hem. Det var ofta samme person i varje by, som utsågs till denne sysla.

I Östra Grevie användes för det mesta en smidare, som varit husar. Ekskård föddes ink, han hade någon ersättning för dessaret. Men smidaren gjorde det, för han var sällskaplig och sy. Han granskade även upp på gillena och bjöds på mat där.

Men runt 1925-30 började de finaste ställena med bjudningsbrev i stället och då brukades dessa per post.

De tärka gärdarna bjöd hantverkarna på mina gillen, både på bröllop, begravning och födelsedagskalas. Men på båndagen bjöds mest ställningar. En del av hantverkarna fick passa upp på de stora bonmagillena.

O och 5 firades med kalas.

Gillena brukades ofta vid 5-tiden med kaffe och kakor. Gubben drack göte, sedan pratade de och skrökade en timma eller ett par. "Och sedan blev det mat och mycket mat med snaps därtill."

Kalasmaten var olika på olika ställen. På sommaren
björs man ofta på gröngräss och steh. Fick man
fisch var det nöstan alltid helleflundre. Den
användes även ofta i vardagsstug. Till efterrätt
fick man ofta glass och spettchaka. Ts till
glasflunkningen fick man på mejeriet. Ofta
fick man också tårta till efterrätt. Ofta
middegen bröjade gubbarna para sig till prille.
De spelade om pengar och så drack de trödly under
spelen. Trödly bestod av varmt vatten och rom.
Bukning 1925 bröjade nog trödlyn ersättas av grogs,
trödlyde Ekstrand.

På sommiga ställen dansade man också. De
stod de oft upp ett till på gården, i vilket man
dansade. Man hyckle tåller, antyfjär från
Vellinge. Man kunde också åka i tåller.

Önnan man gick hem fick man smörgris
o snaps och kaffi och kakor.

ACC. N:o R M. 16771:18.

Förmång har inte förekommit på 1900-talet.

De stora bondgillerna slutade nog mer och mer efter 2:a världskriget. Stora halas hålls nog numera mest på restauranger.

På 30-talet började nog folk så smärt förlägg- begravningsmiddagar till restauranger. Nu har de ofta kaffé i stället för middagar vid begravningsarna. Kaffé vid begravningsarna började nog vid sista världskriget.

Hos Ekstrand firade de alla födelsedagen med ett litet halas från stället och rätter. Föräldrarna fick presentera de jämnare åren, men barnen fick varje år. Antingen bjöd Ekstrand på kaffé och kaka eller mat.

Omkr. 1916 fick de telefon hos Ekstrand. De ringde han och bjöd folk på halas.

"Vi var 3 familjer, som samlades hos varandra på födelseshalas, julaftron, nyårsafton och

Arettonaftm. Nun ni hade inge sommarfester. På somrarna för ni och de andra familjerna i charabang till Böleberg. Skräjtsen fick ni lång gratis hos någon bonde. Det var ett allmänt folksmöje att fira till Böleberg. Där festade ni och dansade. Ibland hade Vilans eleverförening möte där och en gång hade också Östra junies folkhögshöga fest och marknad i Böleberg. Folk brukade också också fira till Böleberg i annandag pingst. Nun då varc pratade men och drack öl och hopp. Di fick man inte dansa. 1925 öppnade restaurang på Böleberg."

"Ö. junie brukade de dansa på en bro. På hotellet (byggdes omkr. 1900) dansade de ibland på vintern. Duhning 1920 bildades en höjes förening "Glad och Huvlig" i Ö. junie. Den varade i ca 10 år. Föreningen hyrde hotellet och så dansade de där. Ven som helst fick bli medlem i föreningen.

Utanför "flad och frälsig" bildades hela de
dansbanc i Grubben (Ö. Juvis gamla grustäkt).
Det var municipiingen som hade hand om
dansbanan. Men Grubbens dansbana kom huvudsakl
igt av den omkring 1925 grundade dansbanan i
Törringelund.

Hänge i Ö. Juvie reste till stan och roade
sig.

De stora bjudningarna har blivit allt mer
sällsynta. De slukade rät omkring 2:de världskriget,
men de förmindrades innan.

Nuens fimm hänskfolk bara på stora ställen.
Då skördetörskorna hängde helt igenom efter 2:de
världskriget, då behövde man inte fotta si mycket
hänskfolk mer.

Under 1900-talet har förhållandet mellan hus-
binder och hänske blivit bättre. Arbetstiden har
förhöllits för hänske och lönerna blivit bättre.

ACC. N:R M. 16771:21.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Husmän var det samma, som varic hildes arbete av alla slag. De hjälpte mest till i jordbruksdet. Det var, när husvinden riddes ur deras hus, som de kallades för hummän. Husmännen sökte sig undan för undan från jordbruksdet till stan eller tegelbruket. Numera finns det inge, som kallas husmän i byn. Men i början av 1900-talet levde ännu benämningen kvar.

Hantverkarna har inte mer nöjet att göra för bönderna. Efter 1:e världskriget minskade skomakare och skräddare i antal p.g.a konkurrensen från fabrikerna. Och sedan som hantverkarna blivit färre, har de slukat sin rörelse utan att någon uppmattat dem. På så sätt har de fått smärtan om försommiset från byn.

"Jag nog häller sig väl riktigt vända för mig ännu. Efter 30-talet hade ju hantverkarna bättre intresset och då blev de väl mer accepterade.

Det finns nog en del socialistiskt åm, som rent
hakar bånderna."

Tidning han det fannits i hela Ekstrands tid.
Ekstrand hade Skånska Dagbladet och Trelleborgs
allehanda. Ekstrand ägde 4 års romaner, när han
var ungskall. Men han kom inte ihåg vilka. När
han kom till personmärkhemmet, böjde han
tina böcher. Då Ekstrand kom in i kommunal-
livet ca 1910 köpte han en del tryckskatter an-
gående barna - och fattigvården. De var fö-
fattade av en adelshat bland. Han fick även
polistatister från staten.

Det finns en och annan singförening vid
kyrkorna. Någon gemensam sing pi kalar förelämn inte.

Om pi början av 1900-talet gick det om
kring postihalteri och sådde vissheten för
25 i 30 ön stycke. Men Ekstrand erinrade sig
inte, att han sett någon postihalteri i Öresund.

Poeri kände inte Ekstrand till, men fotvalburen hade han haft från sin barndom. I Ekstrand svar ung brölde i Färs härad, brudade det så snarting en man där och spede pörl och higga. Han kom alltid vid julen. Denne man brukade också berätta sma historier. Vidskeppet var förrannan mil och mer under 1900-talet.

För läkt man mer hukkes och biblisk historia.

De första cirka 50 1900-talets böjande bondpojkarna sätts i Vilans och Skurups lantmomsstolar. Bygdedens barn gick ofta på folklivsgården i Östra Grönie. Det var mest bondbarn, som gick där, men även en del arbetsbarn.

För fick man inte arbeta på söndagarne. Men i början av 1900-talet böjade man stuka att hålla si strikt på detta förbud. Men det hänt de dock, att pristuna gick och så till

de arbetande och framhöll det orättet i deras handlingsätt. Ånda från till sista världskriget gick folke mycket mer i kyrkan.

Nu försigai dopen mest i kyrkan. Eftersom trodde, att det var på 20-talet, som man gick över från att hålla dopet i hemmet till att hålla det i kyrkan. Att man fön hette ville hålla det i hemmet berodde nog på, att folk inte hade råd att hitta barmen så snart, som det krävdes råd vid kyrkodop. För många var det också svårt att få skyts till kyrkan. Vid dopen fön gick folks kläder i fack och komjou. Sederna var nog likt blandade häromdagar på 30-talet. Och underkring tills världskriget gjick det hell best. Man böjde nog lejga av denna klädedräkt i städerna.

Begravningsrätterna är sig nog framliggen liks från förr. Men de stora i begravningsmiddagarna

ACC. N.R M. 16771:25.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

är ej sic allmänt längre.

Blasförening var sedan i Ö. jämte, men Ekestrand kom dit.

Elin hade en plats i Ö. jämte, som existerar änn. I Brödaryd fanns ett missionshus.

"Det religiösa var det åtminstone tydligt sett men med fört i tiden. Blasphemum och ej gick ofta i kyrkan, och sic länge prägarna gick under lag lydmad, sic förlade de så med. Vi var inte särskilt religiösa, men ej heller inte det skadade.

Ungdomsbrotsligheten har ju höjts mycket. Nu är det ju nästan fint att ståla. Förr var det skandal att få barn utan äktenskapet. Kriminona är minne förr. Ståla och slåss och supa sig full det var syndigt."

I slutet av 1800-talets trädde byggnadernas hälla sig med ölkupörer. Även privata personer köpte omkring och sälde ol. Detta upphörde vid 1:a

världskriget, då handlarna fick rättighet till ölförsäljning. Numera har åter bryggerierna upphört med ölförädlningen.

Omkring 1925 - 1930 försåg de flesta bakhagar från Ö:jurie. Folk körde den från de byggnader som stod plats. När man skulle elda upp de stora bakhagarna töckte man ugnsoppningen med en los härla och hörde fast den med lera, för att det skulle bli riktigt tall. Rödskapen, som användes vid ugnsbakningens hällades grissla och raka. Ekshårds ugn murades upp 1909 och man bakade i den till omkring 1930. Men den nu den först rökte i senare.

Den nya sandugnen i Ö:jurie uppfördes 1905. Den upphörde med sin drift, när gamla smeden dog för 5 år sedan.

Ö:jurie kvarn var redan borta till in på 1920-talet. Då byggdes del av byggnad i anslut-

ACC. N.R. M. 16771:27

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ming till kvarnen. Nummer drivs bara detta bageri.
Men så länge väderkvarnen ännu existerade, märkte
Ö-Grönie-möllan mest till bageriet i Skälvsta.
Spannmål köpte möllaren av landsteknarna. Men
som ejen sålde märkte Ö-Grönie-bageri mest på
kvarnen i Stigarp.

När Ekstrand kom till Ö-Grönie, befann
sig tegelbruket i ett dödligt. Det var nio
danska, som hade det. Sedan fäck en firma i
Trelleborg hand om det och satte igång det.
Den nye ägaren, Habig, som övertog tegelbruket i
våren av 1950-talet, har moderniserat det.

År 1900-talet fanns det en
skorparendlare i Ö-Grönie, som varje lördag förs
til Nalum och sålde ägg m.m. Han tog även
bud för folk i byn och tog 10 öre budet. "Och
si var det en till i Möllerängen, som ködde
med häst till Nalum och tog bud för folk. Dom

ACC. N.R M. 16771:28.

fick också ika med honom. Han tog ett par
3 st åt gångens, mest fruktins m.m. Dåm fick
bekaka för skjuttraen."

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND